KATARAKT CERRAHİSİ GEÇİRECEK HASTALARDA AMELİYAT
ÖNCESİ KAYGI DÜZEYLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN
İNCELENMESİ ⁽¹⁾EVALUATION OF THE FACTORS AFFECTING ANXIETY LEVELS BE-
FORE SURGERY IN PATIENTS UNDER-GOING CATARACT SURGERYÇığla ARSLANKILIÇ¹, Özlem YAZICI², Erdem GÖL³¹⁻³ Şişli Meslek Yüksekokulu, İstanbul / Türkiye² İstanbul Okan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul / TürkiyeORCID ID: 0000-0003-2963-6363¹, 0000-0002-7369-2699², 0000-0002-2337-3251³

Öz: Amaç: Bu araştırma, göz kliniğinde katarakt cerrahisi geçirecek hastalarda ameliyat öncesi kaygı düzeylerini etkileyen faktörlerin incelenmesi amacıyla Kasım 2018-Şubat 2019 tarihleri arasında İstanbul Avrupa yakası Şişli İlçesinde katarakt cerrahisi geçirmek üzere göz sağlığı merkezi-ne gelen 200 katarakt hastası alınarak tanımlayıcı tipte yapıldı. **Yöntem:** Etik kurul ve kurum izinleri alındıktan sonra çalışmaya dahil etme kriterlerine uyan hastalara açıklama yapıldı ve yazılı izinleri alındı. Ameliyattan önce hastaların sosyodemografik veri-leri içeren "Bilgi Formu" ile kaygı düzeylerini belirlemek üzere STAI FORM TX-1 ve STAI FORM TX-2 Durumluk ve Sürekli Kaygı Envanteri kullanıldı. Araştırmadan elde edilen verilerin analizi, Statistical Packages for the Social Sciences (SPSS 21.0) paket programı kullanılarak elde edildi. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemler (Frekans, yüzdelik dağılım) ve niteliksel verilerin gruplar arası dağılımlarını kıyaslamada t-Testi ve ANOVA Testi kullanıldı. **Bulgular:** Araştırmada katarakt ameliyatı olacak hastaların sosyodemografik özellikleri, katarakt cerrahisine ilişkin bilgileri ile durumluk ve sürekli kaygı puan ortalamalarının kıyaslanmasına yer verildi. Araştırmaya katarakt cerrahisi geçirecek olan 200 hasta katıldı. Çalışmada, her iki ölçekten elde edilebilecek toplam puan 20 ile 80 arasında değişmektedir. Yüksek puan yüksek kaygı düzeyi-yini, düşük puan ise düşük kaygı düzeyini belirtir. Araştırma kapsamına alınan hastaların aldıkları STAI FORM TX-1 Durumluk Kaygı ve STAI FORM TX-2 Sürekli Kaygı Puanı ortalamaları 36 ile 41 arasında değişmektedir. Bu çalışmada alınan puanlara göre katarakt cerrahisi geçirecek hastaların kaygı seviyelerinin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. **Sonuç:** Sosyodemografik özelliklerden cinsiyet, medeni durum, öğrenim durumu, meslek, katarakt hakkında bilgi sahibi olma, hangi gözden katarakt cerrahisi geçireceği, ailede katarakt cerrahisi geçirme durumu, psikolojik destek alma durumu ve ameliyat hakkında bilgi alma durumu değişkenleri ile durumluk kaygı envanterinden alınan puanlar arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Sosyodemografik özelliklerden yaş, medeni durum, öğrenim durumu, sosyal güvence, katarakt hakkında bilgiyi nereden aldığı, daha önce katarakt cerrahisi geçirme durumu, hangi gözden katarakt cerrahisi geçireceği, ailede katarakt cerrahisi geçirme durumu, psikolojik destek alma durumu, ameliyat hakkında bilgi alma durumu değişkenleri ile sürekli kaygı envanterinden alınan puanlar arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Anksiyete, Katarakt, Göz

Abstract: Aim: In this research, the clinic was made of a type identifier on 200 cataract patients from the eye care center to undergo cataract surgery in Istanbul European Side Sisli district between November 2018-February 2019 date in order to examine the factors affecting the pre-operative anxiety in patients undergoing cataract surgery. **Method:** After the approval of the ethics committee and the institution, the patients who met the inclusion criteria were informed and their written permission was obtained. Before the operation, STAI FORM TX-1 and STAI FORM TX-2 State and Trait Anxiety Inventory were used to determine anxiety levels and "Information Form which included sociodemographic data of the patients. The data obtained from the study were analyzed by using the Statistical Package for Social Sciences (SPSS 21.0). Descriptive statistical methods (frequency, percentage distribution) and t-test and ANOVA test were used to compare the distribution of qualitative data between groups. **Results:** In the study, sociodemographic characteristics, information about cataract surgery and state and trait anxiety mean scores of the patients who will undergo cataract surgery were included. The study included 200 patients undergoing cataract surgery. In the study, the total score obtained from both scales ranged from 20 to 80. A high score indicates a high level of anxiety and a low score indicates a low level of anxiety. STAI FORM TX-1 State Anxiety and STAI FORM TX-2 Continuous Anxiety Score of the patients included in the study ranged between 36 and 41. According to the scores obtained in this study, it was determined that the anxiety levels of patients undergoing cataract surgery were moderate. **Conclusion:** Gender, marital status, educational status, occupation, having information about cataract, which review to undergo cataract surgery, having cataract surgery in the family, getting psychological support and getting information about surgery, and sociodemographic characteristics, there is a significant difference between the scores obtained from state anxiety inventory, the difference was determined. Sociodemographic characteristics such as age, marital status, education level, social security, where to get information about cataract, previous cataract surgery status, which review cataract surgery status, family cataract surgery status, psychological support status, information about the status of surgery. There was a significant difference between the scores obtained from the trait anxiety inventory.

Key Words: Anxiety, Cataract, Eye

Doi: 10.17363/SSTB.2019.32.2

- (1) Sorumlu Yazar, Corresponding Author: Çığla ARSLANKILIÇ "Öğretim Görevlisi - Lecturer", Şişli Meslek Yüksekokulu, İstanbul / Türkiye, cigla.arslankilic@gmail.com, Geliş Tarihi / Received: 12.04.2019, Kabul Tarihi / Accepted: 11.09.2019, Makalenin Türü: Type of Article: (Araştırma – Uygulama; Research-Application) Çıkar Çatışması, Yok – Conflict of Interest, No, Etik Kurul Raporu veya Kurum İzin Bilgisi- Ethical Board Report or Institutional Approval, Var/Yes "İstanbul Bilim Üniversitesi, Klinik Araştırmaları Etik Kurulu, Karar No: 20.11.2018/2018-16-02"

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

July - August - September Issue: 32 Summer Term Year: 2019

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Temmuz - Ağustos - Eylül Sayı: 32 Yaz Dönemi Yıl: 2019

ID:458 K:550

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

GİRİŞ

Dünya popülasyonu yaşlandıkça katarakta bağlı görme fonksiyonunda belirgin azalma ve olası körlük de artacaktır. Gelişen teknoloji ile katarakt cerrahisinde hastaya uygun göz içi lens (GİL) implantasyonu ile hem refraksiyon kusurlarını düzeltme hem de görme keskinliğinde iyileşme olanağı sağlanmaktadır. Katarakt cerrahisinin gelişmesiyle hastaların beklentilerinde de artış görülmektedir (Akpolat vd., 2016: 220).

Görme keskinliğinin azalması yaşam kalitesini büyük oranda etkilemektedir. Katarakt cerrahisinde en sık kullanılan yöntem fakoemülsifikasyondur. Fakoemülsifikasyon ve göz içi lenslerdeki yeniliklerle kataraktın cerrahi tedavisi yapılmaktadır. Uygun hastaya taleplerine göre, uygun göz içi lens seçimiyle katarakt cerrahisi başarılı sonuçlar göstermektedir (Akingöl ve Şencan , 2019: 9).

Görme fonksiyonunun azalmasına bağlı oluşan kaygı ameliyatın başarılı sonuçlarını etkilemektedir. Hasta ile uyumlu bir ameliyat planı ve süreci katarakt cerrahisinin önem verilmesi gereken noktalarından biridir. Hastanın gerekli eğitimlerini vermek, hasta hekim ilişkisinin doğru oluşturulması, hastanın kaygı düzeyine göre; gevşeme yöntemleri ve farmakolojik yöntemler uygulamak katarakt cerrahisi öncesi hastaların kaygı düzeyleri-

ni azaltmak için kullanılmaktadır (Can C., 2001:184).

Herhangi bir cerrahi girişim gerekliliği hastaları psikolojik, fiziksel ve sosyal açıdan etkilemektedir. Hastaların kaygı, kaygı yaşamalarına sebep olur. Ameliyat sonrası ağrı düzeyi ve komplikasyonların artmasında kaygının etkisi vardır. Aynı zamanda kaygı, hastaların hastanede kalma sürelerinin uzamasına yol açar. Hastaların cerrahi girişimlere yönelik kaygılarını azaltmak doğru uygulanan hemşirelik bakımı ile mümkündür. Hastaların kaygı düzeylerini azaltmak ve konforunu artırmak için ameliyat öncesi eğitim verilmelidir. Ameliyat öncesi verilecek eğitim ameliyat sonrası komplikasyonların azaltılması ve hastaların optimal sağlıklarına ulaşması için gereklidir (Kara ve Andsoy, 2018:401).

AMAÇ

Bu çalışma, katarakt cerrahisi geçirecek hastalarda ameliyat öncesi kaygı düzeylerini etkileyen faktörlerin incelenmesi amacıyla; nicel araştırma yöntemlerinden anket uygulaması kullanılarak yapılmıştır.

KAPSAM

Bu çalışmada, katarakt cerrahisi geçirecek hastalarda ameliyat öncesi dönemde kaygıya neden olabilecek faktörleri değerlendirmek amacıyla STAI FORM TX-1 ve STAI FORM TX-2 durumluk ve sürekli kaygı envanteri

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

July - August - September Issue: 32 Summer Term Year: 2019

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Temmuz - Ağustos - Eylül Sayı: 32 Yaz Dönemi Yıl: 2019

ID:458 K:550

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

kullanılmıştır. Hastaların sosyodemografik özellikleri anket formu ile değerlendirilmiştir. Araştırmaya katılmaya istekli; duyuşsal, bilişsel ve iletişim kurmayı engelleyen herhangi bir sorunu olmayan, katarakt cerrahisi planlanan hastalara ulaşılmıştır.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Etik kurul ve kurum izinleri alındıktan sonra çalışmaya dahil etme kriterlerine uyan hastalara açıklama yapıldı ve yazılı izinleri alındı. Ameliyattan önce hastaların sosyodemografik verileri içeren “Bilgi Formu” ile kaygı düzeylerini belirlemek üzere STAI FORM TX-1 ve STAI FORM TX-2 Durumluk ve Sürekli Kaygı Envanteri kullanıldı. Anketler hastalara verilerek yüz yüze görüşme yöntemi ile dolduruldu, veri toplama ortalama 15-20dakika sürdü. Araştırmadan elde edilen verilerin analizi, Statistical Packages for the Social Sciences (SPSS 21,0) paket programı kullanılarak elde edildi. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemler (Frekans, yüzdelik dağılım) ve niteliksel verilerin gruplar arası dağılımlarını kıyaslamada t-Testi ve ANOVA Testi kullanıldı. Araştırma için elde edilen veriler Statistical Packages For The Social Sciences (SPSS 21,0) paket programı ile analiz edildi. Katılımcıların Frekans değerlerinin yüzde ve sayı olarak verilmesi için tanımlayıcı istatistiksel (Yüzde Dağılım, Frekans) yöntemler kullanılmıştır. Gruplar arası dağılımlar için t-Testi ve ANOVA

Testi analizi yapılmıştır. Elde edilen veriler standart sapma, ortalama, maksimum, minimum olarak, nominal veriler de yüzde ve frekans olarak değerlendirilmiştir.

ARAŞTIRMANIN KISITLARI

Araştırmanın sınırlılığı tek bir hastanede ve 200 hasta ile yapılmış olmasıdır. Bu nedenle, araştırma sonuçları hastaların tümüne genellenemeyebilir.

ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ

Bu araştırma, göz kliniğinde katarakt cerrahisi geçirecek hastalarda ameliyat öncesi kaygı düzeylerini etkileyen faktörler problemi oluşturmaktadır.

ARAŞTIRMANIN SORULARI

1. Katarakt cerrahisi geçirecek hastaların durumluk kaygı puanları ve sürekli kaygı puanları nasıldır?
2. Katarakt cerrahisi geçirecek hastaların sosyodemografik özellikleri ile durumluk kaygı puanları arasında bir ilişki var mıdır?
3. Katarakt cerrahisi geçirecek hastaların sosyodemografik özellikleri ile sürekli kaygı puanları arasında bir ilişki var mıdır?

KURAMSAL ÇERÇEVE

Katarakt, doğuştan şeffaf olan lensin progresif olarak bulanık bir hal alması ve kesif-

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

July - August - September Issue: 32 Summer Term Year: 2019

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Temmuz - Ağustos - Eylül Sayı: 32 Yaz Dönemi Yıl: 2019

ID:458 K:550

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

leşmedir. Normal hali saydam olan lensin ilerleyici olarak kesifleşmesi aynı zamanda bulanıklaşması retinada net bir görüntünün oluşmasına engel olur. Katarakt görme azalması ve en yaygın körlük nedeni olarak kabul edilir. Çoğunlukla yaşla birlikte artan katarakt dünyadaki körlüklerin yaklaşık yarısından sorumludur. Kataraktın tek tedavisi cerrahidir, cerrahi girişim işlevini kaybetmiş lensin çıkarılması ve lensin yerine doğal olmayan göz içi merceğinin takılması ile tamamlanır (Nilüfer, 2012:13).

Katarakt cerrahisi göz hekimlerinin en sık gerçekleştirdiği ameliyatlardan biridir, katarakt cerrahisinde saydamlığının yitirmiş lens materyali çıkarılıp gelen ışınları tekrar foveaya odaklamak amacıyla göz içi lens (GİL) yerleştirilmesi amaçlanır. Son zamanlarda katarakt cerrahisinde erken dönemde görsel rehabilitasyonun önemi fark edilmiştir. Katarakt cerrahisinde en iyi görme keskinliğine ulaşabilme, kırma kusurlarının düzeltilebiliyor olması hastaların yardımcı bir cihaz kullanmadan net görebiliyor olması lenslerin yakın ve uzak için farklı odakları olmasıyla sağlanır (Bayad, 2017: 20).

Cerrahi girişimler hasta ve ailesine psikolojik ve sosyal sorunlar yaratmaktadır, korku, endişe, ümitsizlik, gibi duygular yaşamalarına sebep olmaktadır. Çünkü hastalık veya hastanede yatma kişilerin yaşamında önemli durumlardan biridir. Cerrahi girişimler; gü-

nübirlilik, planlanmış ya da plansız olsun fark etmeksizin hasta ve yakınlarında kaygıya sebep olabilecek bir yaşam deneyimi olup, bir takım tepkiler göstermelerine yol açabilir. (Cesur, 2015: 58)

Cerrahi girişimin yarattığı anksiyeteye yönelik farmakolojik olmayan yöntemler ağrı ve anksiyetenin hafifletilmesinde ya da giderilmesinde yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu yöntemlere örnek olarak hasta eğitimi, tedavi ortamı ve diyetin düzenlenmesi, hayal kurma, müzik dinleme, nefes egzersizleri, hipnoz, gevşeme teknikleri anksiyetesi yüksek hastalarda hemşirelik bakımı olarak değerlendirilmeye alınabilir. (Çelik ve Dramalı, 2016:150)

Değerlendirme de fiziksel belirtilerin tanılanmasının yanı sıra hemşireler hastanın tedavisi ve bakımı süresince, hastayı tüm boyutlarıyla ele almalıdır. (Can ve Hintiştan, 2019:190)

BULGULAR

Tablo 1. STAI FORM TX-1 ve STAI FORM TX-2 Durumluk ve Sürekli Kaygı Envanterinden Alınan Puanlar

Değişkenler	Ort	S.S.
STAI FORM TX-1 Durumluk Kaygı Puanı	37,88	±9,49
STAI FORM TX-2 Sürekli Kaygı Puanı	41,40	±8,79

Her iki ölçekten elde edilebilecek toplam puan 20 ile 80 arasında değişmektedir. Yük-

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

July - August - September Issue: 32 Summer Term Year: 2019

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Temmuz - Ağustos - Eylül Sayı: 32 Yaz Dönemi Yıl: 2019

ID:458 K:550

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

sek puan yüksek kaygı düzeyini, düşük puan ise düşük kaygı düzeyini belirtir. Araştırma kapsamına alınan hastaların aldıkları STAI FORM TX-1 Durumluk Kaygı ve STAI FORM TX-2 Sürekli Kaygı Puanı ortalama-

ları 36 ile 41 arasında değişmektedir. Bu çalışmada alınan puanlara göre katarakt cerrahisi geçirecek hastaların kaygı seviyelerinin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Tablo 2. Katarakt Cerrahisi Geçirecek Hastaların Sosyodemografik Özelliklerinin Dağılımı (N=200)

Sosyodemografik Özellikler		n	%
Yaş	30-35	21	10,5
	36-40	9	4,5
	41-45	79	39,5
	51 ve üzeri	91	45,5
Cinsiyet	Kadın	79	39,5
	Erkek	121	60,5
Medeni Durum	Evli	168	84
	Bekâr	32	16
Öğrenim Durumu	Okuma yazma bilmiyor	6	3
	İlkokul	16	8
	Ortaokul	35	17,5
	Lise	90	45
	Yüksekokul ve üzeri	53	26,5
Meslek	Memur	15	7,5
	Serbest	7	3,5
	İşçi	42	21
	Çalışmıyor	38	19
	Emekli	98	49
Sosyal Güvence	Özel sağlık sigortası	11	5,5
	SGK	165	82,5
	Güvencesi yok	24	12
Katarakt Hakkında Bilgi Alma Durumu	Evet	125	62,5
	Hayır	75	37,5

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

July - August - September Issue: 32 Summer Term Year: 2019

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Temmuz - Ağustos - Eylül Sayı: 32 Yaz Dönemi Yıl: 2019

ID:458 K:550

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

Katarakt Hakkında Bilgiyi Nereden Aldığı	Kitle iletişim araçları	37	18,5
	Arkadaşlar	54	27
	Sağlık kuruluşu	109	54,5
Daha Önce Katarakt Cerrahisi Geçirme Deneyimi	Evet	108	54
	Hayır	92	46
Hangi Gözden Katarakt Cerrahisi Geçireceği	Sağ göz	64	32
	Sol göz	136	68
Ailede Katarakt Cerrahisi Geçirme Durumu	Evet	67	33,5
	Hayır	133	66,5
Psikolojik Destek Alma Durumu	Evet	27	13,5
	Hayır	173	86,5
Ameliyat Hakkında Bilgi Alma Durumu	Evet	189	94,5
	Hayır	11	5,5

Katılımcıların sosyodemografik özellikleri Tablo 2’de yer almaktadır. Hastaların %45,5’i 51 yaş ve üzeri, %60,5’i erkek, %84’ü evli, %45’i lise mezunu, %49’u emekli, %82,5’i, SGK’lı, %62,5’i katarakt hakkında bilgisi olan, %54,5’i katarakt hakkında sağlık kuruluşlarından aldığı belirlendi. Katılımcıların %54’ü daha önce katarakt cerrahisi geçirdi-

ğini ifade ederken, %68’inin sol gözden katarakt cerrahisi olacağı belirlendi. Çalışmaya katılan hastaların %66,5’inin ailede katarakt cerrahisi geçirme deneyimlerinin olmadığı belirlendi. Katarakt cerrahisi ile ilgili psikolojik destek alanların oranı ise %13,5 olarak bulundu. Hastaların %94,5’inin yapılacak işlem hakkında bilgi aldığı saptandı.

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

July - August - September Issue: 32 Summer Term Year: 2019

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Temmuz - Ağustos - Eylül Sayı: 32 Yaz Dönemi Yıl: 2019

ID:458 K:550

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

Tablo 3. Hastaların Sosyodemografik Özelliklerine Göre STAI FORM TX-1 Durumluk Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması (N=200)

Sosyodemografik Özellikler		n	Ort	S.S.	F/t*	p
Yaş	30-35	21	41,52	10,21	0,354	0,781
	36-40	9	40,14	10,78		
	41-45	79	42,04	10,21		
	51 ve üzeri	91	43,65	10,85		
Cinsiyet	Kadın	79	43,22	8,19	-2,521*	0,005
	Erkek	121	46,24	8,42		
Medeni Durum	Evli	168	40,97	10,54	-1,327	0,017
	Bekâr	32	42,80	10,38		
Öğrenim Durumu	Okuma yazma bilmiyor	6	40,65	10,21	1,374	0,050
	İlkokul	16	41,54	10,34		
	Ortaokul	35	40,68	11,08		
	Lise	90	41,95	10,74		
	Yüksekokul ve üzeri	53	44,34	11,04		
Meslek	Memur	15	21,11	4,01	3,698	0,012
	Serbest	7	22,36	4,74		
	İşçi	42	21,43	4,12		
	Çalışmıyor	38	20,25	4,09		
	Emekli	98	21,13	3,95		
Sosyal Güvence	Özel sağlık sigortası	11	41,98	10,01	1,324	0,254
	SGK	165	40,12	11,04		
	Güvencesi yok	24	41,53	10,25		
Katarakt Hakkında Bilgi Alma Durumu	Evet	125	45,14	10,42	-2,684*	0,006
	Hayır	75	41,10	10,31		
Katarakt Hakkında Bilgiyi Nereden Aldığı	Kitle iletişim araçları	37	44,97	9,25	-0,409	0,652
	Arkadaşlar	54	45,91	10,12		
	Sağlık kuruluşu	109	41,23	9,47		

t*= Independent *t* test; *F*=Varyans analizi ANOVA, *p*<0,05

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

July - August - September Issue: 32 Summer Term Year: 2019

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Temmuz - Ağustos - Eylül Sayı: 32 Yaz Dönemi Yıl: 2019

ID:458 K:550

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

Tablo 3. Hastaların Sosyodemografik Özelliklerine Göre STAI FORM TX-1 Durumluk Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması (N=200) DEVAM

Sosyodemografik Özellikler		n	Ort	S.S.	t	p
Daha Önce Katarakt Cerrahisi Geçirme Deneyimi	Evet	108	46,21	10,41	-1,372	0,217
	Hayır	92	45,50	10,47		
Hangi Gözden Katarakt Cerrahisi Geçireceği	Sağ göz	64	41,21	10,65	-2,405	0,007
	Sol göz	136	46	9,12		
Ailede Katarakt Cerrahisi Geçirme Durumu	Evet	67	40,25	10,56	2,694	0,012
	Hayır	133	41,36	10,32		
Psikolojik Destek Alma Durumu	Evet	27	40,12	8,51	1,520	0,003
	Hayır	173	41,23	8,89		
Ameliyat Hakkında Bilgi Alma Durumu	Evet	189	43,47	8,07	-3,621	0,001
	Hayır	11	41,28	8,14		

$t=$ Independent t test; $F=$ Varyans analizi ANOVA, $*p<0,05$

Tablo 'da katarakt cerrahisi geçirecek hastaların sosyodemografik özelliklerine göre durumluk kaygı düzeylerinin karşılaştırılması bulunmaktadır.

Katarakt cerrahisi geçirecek hastaların yaş, sosyal güvence ve katarakt hakkında bilgiyi nereden aldığı değişkenlerine göre durumluk kaygı puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olmadığı saptandı ($p>0,05$).

Sosyodemografik özelliklerden cinsiyet değişkeni erkek ($46,24\pm8,42$), medeni durumu bekâr ($42,80\pm10,38$), öğrenim durumu yüksek okul ve üzeri ($44,34\pm11,04$), mesleği serbest ($22,36\pm4,74$) ve katarakt hakkında bilgi sahibi olma değişkenine evet diyen ($45,14\pm10,42$) gruplarda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu ve bu değişken-

lerin durumluk kaygı puan ortalamalarının daha yüksek olduğu belirlendi ($p<0,05$) (Tablo 3).

Daha önce katarakt cerrahisi geçirme deneyimi olan hastalar ile olmayanların durumluk kaygı puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olmadığı belirlendi ($p>0,05$).

Sol gözden katarakt cerrahisi geçirecek olan; ailede katarakt cerrahisi geçirme deneyimi olmayan; psikolojik destek almayan ve ameliyat hakkında bilgi alanların durumluk kaygı puan ortalamalarında diğer değişkenlere göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulundu. Sol gözden katarakt cerrahisi geçirecek hastaların durumluk kaygı puan ortalaması ($46,21\pm9,12$) sağ göze oranla yüksek bulundu ($p<0,01$). Ailede katarakt cerrahisi

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

July - August - September Issue: 32 Summer Term Year: 2019

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Temmuz - Ağustos - Eylül Sayı: 32 Yaz Dönemi Yıl: 2019

ID:458 K:550

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

geçirme deneyimi olmayanların puan ortalaması ($41,36 \pm 10,32$), deneyimi olanlara göre yüksek bulundu ($p < 0,05$). Psikolojik destek almayanların durumluk kaygı puan ortalaması ($41,23 \pm 8,89$) alanlara göre daha yüksek

bulundu ($p < 0,01$). Ameliyat hakkında bilgi alanların durumluk kaygı puan ortalaması ($43,47 \pm 8,07$) almayanlara göre yüksek bulundu ($p < 0,01$) (Tablo3).

Tablo 4. Hastaların Sosyodemografik Özelliklerine Göre STAI FORM TX-2 Sürekli Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması (N=200)

Sosyodemografik Özellikler		n	Ort	S.S.	F/t*	p
Yaş	30-35	21	43,41	7,60	2,632	0,008
	36-40	9	41,02	7,32		
	41-45	79	46,62	6,25		
	51 ve üzeri	91	44,26	4,65		
Cinsiyet	Kadın	79	45,63	4,63	-1,332*	0,192
	Erkek	121	50,42	6,51		
Medeni Durum	Evli	168	39,95	6,25	-,2762*	0,004
	Bekâr	32	44,85	7,42		
Öğrenim Durumu	Okuma yazma yok	6	28	6,14	26,421	0,000
	İlkokul	16	44,23	6,72		
	Ortaokul	35	41,74	6,93		
	Lise	90	43,24	6,25		
	Yüksekokul ve üzeri	53	47,15	5,94		
Meslek	Memur	15	45,65	8,25	2,925	0,443
	Serbest	7	42,12	7,12		
	İşçi	42	39,96	5,96		
	Çalışmıyor	38	28	6,95		
	Emekli	98	41,36	7,54		
Sosyal Güvence	Özel sağlık sigortası	11	39,61	6,51	3,152	0,003
	SGK	165	44,05	7,26		
	Güvencesi yok	24	41,25	5,24		
Katarakt Hakkında Bilgi Alma Durumu	Evet	125	33,23	3,26	1,178*	0,254
	Hayır	75	31,76	7,24

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

July - August - September Issue: 32 Summer Term Year: 2019

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Temmuz - Ağustos - Eylül Sayı: 32 Yaz Dönemi Yıl: 2019

ID:458 K:550

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

Katarakt Hakkında Bilgiyi Nereden Aldığı	Kitle iletişim araçları	37	38,21	2,42	3,521	0,001
	Arkadaşlar	54	31,52	4,23		
	Sağlık kuruluşu	109	39,02	3,47		
Daha Önce Katarakt Cerrahisi Geçirme Deneyimi	Evet	108	41,54	8,25	2,987*	0,001
	Hayır	92	39,23	2,6,3		
Hangi Gözden Katarakt Cerrahisi Geçireceği	Sağ göz	64	42,95	6,25	1,054*	0,003
	Sol göz	136	45,86	7,42		
Ailede Katarakt Cerrahisi Geçirme Durumu	Evet	67	43,52	8,05	1,052*	0,001
	Hayır	133	45,01	7,44		
Psikolojik Destek Alma Durumu	Evet	27	42,27	7,78	2,542*	0,012
	Hayır	173	45,03	7,41		
Ameliyat Hakkında Bilgi Alma Durumu	Evet	189	42,58	8,32	1,054*	0,001
	Hayır	11	40,02	7,60		

t*= Independent *t* test; *F*=Varyans analizi ANOVA *p*<0,05

Tablo 4'te katarakt cerrahisi geçirecek hastaların sosyodemografik özelliklerine göre sürekli kaygı düzeylerinin karşılaştırılması verilmiştir.

Katarakt cerrahisi geçirecek hastaların cinsiyet, meslek, katarakt hakkında bilgi alma durumu değişkenlerine göre sürekli kaygı puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olmadığı belirlendi (*p*>0,05).

Sosyodemografik özelliklerden yaş değişkeni 41-45 yaş grubu (46,62±6,25), medeni durumu bekâr (44,85±7,42), öğrenim durumu yüksekokul ve üzeri (47,15±5,94) sosyal güvencesi SGK (44,05±7,26), katarakt hakkında bilgiyi sağlık kuruluşundan alan (39,02±3,47)

gruplarda sürekli kaygı puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu ve bu değişkenlerin sürekli kaygı puan ortalamalarının daha yüksek olduğu belirlendi (*p*<0,05) (Tablo 4).

Daha önce katarakt cerrahisi geçirme deneyimi olan; sol gözden katarakt cerrahisi geçirecek olan; ailede katarakt cerrahisi geçirme deneyimi olmayan; psikolojik destek almayan ve ameliyat hakkında bilgi alanların sürekli kaygı puan ortalamalarında diğer değişkenlere göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulundu. Daha önce katarakt cerrahisi geçirme deneyimi olan hastaların sürekli kaygı puan ortalaması (41,54±8,25) deneyimi olmayanlara göre yüksek bulundu, sol gözden

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

July - August - September Issue: 32 Summer Term Year: 2019

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Temmuz - Ağustos - Eylül Sayı: 32 Yaz Dönemi Yıl: 2019

ID:458 K:550

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

katarakt cerrahisi geçirecek hastaların sürekli kaygı puan ortalaması ($45,86 \pm 7,42$) sağ göze oranla yüksek bulundu, ailede katarakt cerrahisi geçirme deneyimi olmayanların puan ortalaması ($45,01 \pm 7,44$) deneyimi olanlara göre yüksek bulundu ($p < 0,01$). Psikolojik destek almayanların sürekli kaygı puan ortalaması ($45,03 \pm 7,41$) psikolojik destek alanlara göre daha yüksek bulundu ($p < 0,05$). Ameliyat hakkında bilgi alanların sürekli kaygı puan ortalaması ($42,58 \pm 8,32$) bilgi almayanlara göre yüksek bulundu ($p < 0,01$) (Tablo 4).

TARTIŞMA

Araştırmada katarakt cerrahisi geçirecek hastaların durumluk kaygı puan ortalaması (STAI FORM TX-1) $37,88 \pm 9,49$ olarak belirlenirken, sürekli kaygı puan ortalaması (STAI FORM TX-2) $41,40 \pm 8,79$ belirlenmiştir. Günaydın ve Oflaz'ın kaygı üzerine yapmış oldukları çalışmada kaygı puanları sınıflandırılmış ve hafif (20-39), orta (40-59), ağır (60-79), panik ($80 <$) olarak belirlenmiştir (Günaydın ve Oflaz, 1998:52). Araştırmada elde edilen ölçek puanları hastaların orta düzeyde bir kaygı yaşadıklarını ortaya koymaktadır.

Araştırma kapsamında sosyodemografik özelliklerden cinsiyet değişkenine göre durumluk kaygı puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Erkek cinsiyetinin kadın cinsi-

yetine göre ölçekten daha yüksek puan aldıkları belirlenmiştir. Benzer şekilde, Taşdemir ve arkadaşlarının yapmış olduğu araştırmada erkek cinsiyetine sahip olan bireylerin ortalama kaygı seviyesinin kadınlara göre daha yüksek olduğu ve cinsiyet değişkenine göre durumluk kaygı puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu belirlenmiştir (Taşdemir vd., 2013:45). Bu araştırma, Okyay'ın çalışmasında elde edilen cinsiyet değişkeni ile ilgili bulgularla benzerlik göstermektedir. (Okyay, 2018: 54).

Medeni durumu "Bekâr" olanların durumluk kaygı puan ortalamasının yüksek olduğu belirlendi. Medeni durum değişkenine göre durumluk kaygı envanterinden alınan puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptandı. Kutanis ve Tunç'un 2013 yılında yapmış oldukları çalışmada da medeni durum değişkenine göre durumluk kaygı puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir. (Kutanis ve Tunç, 2013: 5).

Eğitim düzeyleri değerlendirildiğinde, öğrenim durumu yüksek okul olanların durumluk kaygı puan ortalamasının diğerlerine göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Öğrenim durumu değişkenine göre durumluk kaygı puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark vardır. Bu araştırma, Yılmaz ve arkadaşlarının katarakt hastaları ile yaptıkları çalışmada elde ettikleri bulgularla benzerlik göstermektedir. (Yılmaz vd., 2016:53).

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

July - August - September Issue: 32 Summer Term Year: 2019

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Temmuz - Ağustos - Eylül Sayı: 32 Yaz Dönemi Yıl: 2019

ID:458 K:550

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

Meslek değişkeninde serbest çalışan hastaların durumluk kaygı puan ortalamasının diğerlerinden daha yüksek olduğu belirlendi. Meslek değişkenine göre durumluk kaygı envanterinden alınan puanlar arasında anlamlı bir fark olduğu saptandı. Yeşilyurt'un "Ameliyat öncesi video ile yapılan bilgilendirmenin hastaların kaygı ve memnuniyetine etkisi" başlıklı tezinde meslek değişkeninin kaygı düzeyine etkisinde anlamlı bir fark bulunmuştur. (Yeşilyurt, 2016: 25).

Katarakt hakkında bilgi sahibi olanların durumluk kaygı puan ortalamasının bilgi sahibi olmadıklarını ifade edenlere göre daha yüksek olduğu ve anlamlı bir fark olduğu saptandı. Amaç ve Çam'ın "Günübirlik Cerrahide Hasta Konforu ve Hasta Konforunu Etkileyen Etmenler" başlıklı çalışmalarında da ameliyat hakkında bilgi sahibi olma değişkenine göre durumluk kaygı envanterinden alınan puanlar arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur, bu çalışma ile benzerdir. (Amaç ve Çam, 2019: 1230).

Hangi gözden katarakt cerrahisi geçireceği değişkeninde "sol göz" cevabı verenlerin durumluk kaygı puan ortalamalarının "sağ göz" değişkeninden yüksek olduğu belirlenmiştir. Hastaların hangi gözden katarakt cerrahisi geçireceğine göre durumluk kaygı envanterinden alınan puanlar arasında anlamlı bir fark vardır. Bu çalışma, Bayad'ın ameliyat öncesinde cerrahi hastalarda kaygı düzeyleri

üzerine yapmış olduğu çalışmasında elde ettiği bulgularla paralellik göstermektedir. (Bayad, 2017 :32).

Ailede katarakt cerrahisi geçirme durumu değişkenine "Hayır" cevabı verenlerin durumluk kaygı puan ortalamalarının "Evet" cevabı verenlerden yüksek olduğu belirlenmiştir. Ailede katarakt cerrahisi geçirme durumuna göre durumluk kaygı envanterinden alınan puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. Bu sonuçlar Bayraktar ve arkadaşlarının yapmış oldukları araştırmadaki bulgular ile benzerlik göstermektedir. (Bayraktar vd., 2016:55).

Psikolojik destek alma durumu değişkeninde psikolojik destek almayanların durumluk kaygı puan ortalamaları destek alanlardan yüksektir. Psikolojik destek alma durumuna göre durumluk kaygı envanterinden alınan puanlar arasında anlamlı bir fark vardır. Bu çalışma bulguları Arlı'nın ameliyat öncesi kaygı düzeyi üzerine yapmış olduğu çalışmasında elde ettiği bulgular ile benzerlik göstermektedir. (Berth H et al., 2007:6).

Ameliyat hakkında bilgi alma durumu değişkenine "Evet" cevabı verenlerin puan ortalamalarının bilgi almayanlara göre yüksek olduğu saptanmıştır. Ameliyat hakkında bilgi alma durumu değişkenine göre durumluk kaygı envanterinden alınan puanlar arasında anlamlı bir fark vardır. Bu araştırma, Arlı'nın

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

July - August - September Issue: 32 Summer Term Year: 2019

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Temmuz - Ağustos - Eylül Sayı: 32 Yaz Dönemi Yıl: 2019

ID:458 K:550

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

ameliyat öncesi kaygı düzeyinin değerlendirilmesi ile ilgili çalışmasındaki sonuçlar ile paraleldir. (Berth H et al., 2007:6).

Araştırma kapsamında katarakt cerrahisi geçirecek hastaların 41-45 yaş arasında olanların sürekli kaygı puan ortalamalarının diğer yaş düzeylerine göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Yaş seviyesi arttıkça hastaların sürekli kaygı düzeylerinin arttığı belirlenmiştir. Yaş değişkenine göre sürekli kaygı envanterinden alınan puanlar arasında anlamlı bir fark vardır. Biçersoy'un gününbirlik cerrahi hastalarının kaygı düzeylerini ölçtüğü araştırmasında yaş değişkeni ile sürekli kaygı puanları arasında anlamlı farkın olduğu belirlenmiştir. Bu çalışma, Biçersoy'un yapmış olduğu araştırmanın bulguları ile benzerlik göstermektedir. (Helvacıoğlu F. vd.,2008:215). Ramsey'in, elektif ameliyatlar üzerine yapmış olduğu araştırmasında orta yaş düzeyinde yer alan hastaların kaygı seviyelerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. (Biçersoy G., 2015:33)

Katarakt cerrahisi geçirecek hastaların medeni durumları değerlendirildiğinde bekâr olanların sürekli kaygı puan ortalamaları evli olanlardan yüksek bulunmuştur. Medeni durum değişkenine göre sürekli kaygı envanterinden alınan puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. Bu araştırma, Biçersoy'un gününbirlik cerrahi geçiren hastaların kaygı düzeylerini incelediği çalışmasında medeni durum değişkeninden elde ettiği

sonuçlarla benzerlik göstermektedir. (Helvacıoğlu F. vd.,2008:215)Öğrenim durumu yüksek okul ve üzeri olan hastaların sürekli kaygı puan ortalamalarının diğerlerine göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğrenim durumuna göre sürekli kaygı envanterinden alınan puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. Yılmaz ve Aydın'ın çalışmasında cerrahi girişim yapılan hastalarda ameliyat öncesi-sonrası kaygı düzeyinin derlenme kalitesine etkisi ile ilgili çalışmasında öğrenim durumunun kaygıya etkisinde anlamlı bir fark bulunmuştur. (Ramsey M. A.,1972: 397).

Katarakt cerrahisi geçirecek hastaların sosyal güvencesi SGK olanların ortalama sürekli kaygı puan ortalamalarının diğerlerinden yüksek olduğu belirlenmiştir. Sosyal güvence değişkenine göre sürekli kaygı envanterinden alınan puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. Bu çalışma Yıldız'ın çalışması ile benzerlik göstermektedir. (Arlı Ş.K.,2017: 39)

Katarakt hakkında bilgiyi sağlık kuruluşlarından alanların sürekli kaygı puan ortalamalarının diğerlerinden yüksek olduğu belirlenmiştir. Katarakt hakkında bilgiyi nereden aldığı değişkenine göre sürekli kaygı envanterinden alınan puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. Bu araştırma, Yıldız'ın ameliyat öncesi ve sonrası dönemde hastaların kaygı düzeylerini ölçmek için yap-

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

July - August - September Issue: 32 Summer Term Year: 2019

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Temmuz - Ağustos - Eylül Sayı: 32 Yaz Dönemi Yıl: 2019

ID:458 K:550

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

miş olduğu çalışmasında katarakt hakkında bilgi sahibi olma değişkeninden elde ettiği bulgular ile benzerlik göstermektedir. (Arlı Ş.K.,2017:41)

Daha önce katarakt cerrahisi geçirme deneyimi olanların sürekli kaygı puan ortalamalarının yüksek olduğu belirlenmiştir. Daha önce katarakt cerrahisi geçirme deneyimine göre sürekli kaygı envanterinden alınan puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır.Bu sonuçlar, Günaydın ve arkadaşlarının planlı ameliyat olacak hastaların kaygı düzeylerini ölçtüğü çalışmasında elde ettiği bulgular ile benzerlik göstermektedir. (Günaydın & Oflaz, 1998:54).

Araştırma kapsamında sol gözden katarakt cerrahisi geçirecek hastaların sürekli kaygı puan ortalamalarının sağ gözden katarakt cerrahisi geçirecek hastaların sürekli kaygı puan ortalamalarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Hastaların hangi gözden katarakt cerrahisi geçireceği değişkenine göre sürekli kaygı envanterinden alınan puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. Sonuçlar, Okyay'ın yapmış olduğu çalışma ile benzerlik göstermektedir. (Okyay M., 2018:25).

Ailede katarakt cerrahisi geçirme durumu değişkenine“Hayır” diyenlerin sürekli kaygı puan ortalamalarının“Evet” diyenlerden yüksek olduğu belirlenmiştir. Ailede katarakt cerrahisi geçirme durumuna göre sürekli

kaygı envanterinden alınan puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. Abacıoğlu'nun çalışmasında;1. göz katarakt cerrahisi geçirecek hastalarda ailede katarakt cerrahisi geçirme durumuna “Evet” diyenlerin durumluk kaygı puan ortalamaları yüksek, ailede katarakt cerrahisi geçirme durumuna “Hayır” diyenlerin ise sürekli kaygı puan ortalamaları yüksek bulunmuştur. Yine aynı çalışmada, 2. göz katarakt cerrahisi geçirecek hastalarda ailede katarakt cerrahisi geçirme durumuna “Evet” ve “Hayır” diyenlerin durumluk kaygı puan ortalamaları benzer olup ve ailede katarakt cerrahisi geçirme durumuna “Hayır” diyenlerin ise sürekli kaygı puan ortalamaları yüksek bulunmuştur. (Abacıoğlu S., 2009:32).

Psikolojik destek alma durumuna “Hayır” diyenlerin sürekli kaygı puan ortalamalarının “Evet” cevabı verenlere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Psikolojik destek alma durumuna göre sürekli kaygı puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır. Çetinkaya ve arkadaşlarının glokom hastalarının depresyon ve kaygı düzeyleri ile başa çıkma tutumlarının değerlendirildiği çalışma ile benzerlik göstermektedir. (Çetinkaya S. vd.,2013:43).

Ameliyat hakkında bilgi alma durumuna “Evet” cevabı verenlerin sürekli kaygı puan ortalamalarının“Hayır” cevabı verenlere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ameliyat

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

July - August - September Issue: 32 Summer Term Year: 2019

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Temmuz - Ağustos - Eylül Sayı: 32 Yaz Dönemi Yıl: 2019

ID:458 K:550

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

hakkında bilgi alma durumuna göre sürekli kaygı envanterinden alınan puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. Abacıoğlu'nun katarakt cerrahisi yapılacak hastalarda 1.ve 2. göz cerrahileri öncesi hastaların endişe düzeylerinin değerlendirildiği çalışmasında katarakt cerrahisi hakkında bilgi sahibi olma durumu ile durumluk kaygı puanları karşılaştırıldığında anlamlı bir fark saptanmamıştır. (Abacıoğlu, 2009:41).

SONUÇ

Katarakt körlüğün en ciddi sebeplerinden biridir ve tek tedavi yöntemi cerrahidir. Araştırmaya katılan hastaların; %45,5'i 51 yaş ve üzeri, %60,5'i erkek, %84,0 evli, %45,0'i lise mezunu, %49'u emekli, %82,5'i, SGK'lı, %62,5'i katarakt hakkında bilgisi olan, %54,5'i katarakt hakkında bilgiyi sağlık kuruluşlarından aldığı, %54,0'ı daha önce katarakt cerrahisi geçirdiğini ifade ederken %68'i sol gözden katarakt cerrahisi geçirmesi planlanmıştır. Ailesinde katarakt cerrahisi varlığına hastaların %66,5'i hayır cevabını vermiştir. Katarakt cerrahisi ile ilgili psikolojik destek alanların oranı ise %13,5'tir. Hastaların %94,5'i yapılacak işlem hakkında bilgi aldığını belirtmiştir.

Sosyodemografik özelliklerden cinsiyet, medeni durum, öğrenim durumu, meslek, katarakt hakkında bilgi sahibi olma, hangi gözden

katarakt cerrahisi geçireceği, ailede katarakt cerrahisi geçirme durumu, psikolojik destek alma durumu ve ameliyat hakkında bilgi alma durumu değişkenleri ile durumluk kaygı envanterinden alınan puanlar arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir.

Sosyodemografik özelliklerden yaş, medeni durum, öğrenim durumu, sosyal güvence, katarakt hakkında bilgiyi nereden aldığı, daha önce katarakt cerrahisi geçirme durumu, hangi gözden katarakt cerrahisi geçireceği, ailede katarakt cerrahisi geçirme durumu, psikolojik destek alma durumu, ameliyat hakkında bilgi alma durumu değişkenleri ile sürekli kaygı envanterinden alınan puanlar arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir.

ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen sonuçlara ve literatür bilgilerine göre katarakt cerrahisi geçirecek hastalara ameliyat öncesi detaylı bir eğitim ve hasta odaklı hemşirelik bakım planı oluşturulmalıdır.

Katarakt cerrahisi geçirecek hastaların, ameliyat öncesinde kaygı düzeyleri ölçülmeli ve kaygı düzeylerini gidermeye yönelik hemşirelik girişimleri planlanmalı ve uygulanmalıdır.

İlk kez tanı almış bireylere yönelik psikolojik destek sağlanması için çalışmalar yapılmalıdır.

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

July - August - September Issue: 32 Summer Term Year: 2019

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Temmuz - Ağustos - Eylül Sayı: 32 Yaz Dönemi Yıl: 2019

ID:458 K:550

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

KAYNAKÇA

ABACIOĞLU, S., (2009). Katarakt cerrahisi yapılacak hastalarda 1.ve 2. göz cerrahileri öncesi, hastaların endişe düzeylerinin araştırılması, afyon: yüksek lisans tezi, T.C Afyon Kocatepe üniversitesi sağlık bilimleri enstitüsü

AKINGÖL, Z., ŞENCAN, S., (2019). Hasta seçimi ve multifokal göz içi lens endikasyonları. Türkiye Klinikleri.;(1): 6-11

AKPOLAT, Ç., KURT, M., EVLİYAĞLU, F., CİNHÜSEYİNOĞLU, M.N., ELÇİ-OĞLU, N.M., (2016). Kataraktı olan yüksek miyopik hastalarda fakoemülsifikasyon cerrahisi sonuçları. Türkiye Klinikleri Jophthalmol.; 25(4): 219-224. DOI: 10.5336/OPHTHAL.2015-49091

AMAÇ, H.Y., ÇAM, R., (2019). Günübirlilik cerrahide hasta konforu ve hasta konforunu etkileyen etmenler. Adıyaman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi. 5(1): 1222-1237. DOI :10.30569/ADİYA-MANSAGLİK.481605

ARLI, Ş.K., (2017). Ameliyat öncesi anksiyetenin apais ve ştai-1 ölçekleri ile değerlendirilmesi. Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi; 4(3): 38-47

BAYAD, A., (2017). Preoperatif cerrahi hastalarında hastalık algısı ve anksiyete

düzeyinin saptanması, İzmir: Yüksek Lisans Tezi; Türkiye Kamu Hastaneler Birliği Genel Sekreterliği Sağlık Bilimleri Üniversitesi

BAYRAKTAR, Ş., CEBECİ, Z., GÖZÜM, N, GÜCÜKOĞLU, A., (2016). Senil kataraktı olan hastalarda operasyon öncesi ve sonrası görmeye bağlı yaşam kalitesi değerlendirmesi. İstanbul Tıp Fakültesi Dergisi.; 79(2): 54-60. DOI: 10.18017/İÜİTFD.259631

BERTH, H., PETROWSKI, K., BALCK, F., (2007). The Amsterdam Preoperative anxiety and information scale (apaais)-the first trial of a german version. GMS Psycho-Social Medicine ; 4: 1-8. PMID: 19742298

BİÇERSOY, G., (2015). Günübirlilik cerrahi hastalarının ameliyat öncesi kaygı düzeyleri, Malatya: Yüksek Lisans Tezi, T.C. İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

CAN, A., HINTISTAN, S., (2019). Onkoloji hastalarında konfor ve hemşirelik. Uluslararası Hakemli Hemşirelik Dergisi (15) , 185-201 DOI: 10.17371/uhd.2019.1.5

CAN, C., (2001). Cerrahide anksiyete. Klinik Psikiyatri. 2001; 4: 182-186

CESUR, S., (2015). Cerrahi hastalıklarında ameliyat öncesi anksiyetenin ameliyat

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

July - August - September Issue: 32 Summer Term Year: 2019

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Temmuz - Ağustos - Eylül Sayı: 32 Yaz Dönemi Yıl: 2019

ID:458 K:550

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

sonrası ağrı üzerindeki etkileri. Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

ÇELİK, G.O., DRAMALI, A., (2016). Hasta Kontrollü analjezik uygulanan hastalarda progresif gevşeme egzersizlerinin bulantı, kusma, ağrı ve anksiyete üzerine etkisinin incelendiği randomize kontrollü bir çalışma. Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi (8), 136-161. DOI:10.17371/UHD.2016823280

ÇETİNKAYA, S., ÖZEÇ, A.V., ÖZDEMİR, D., KAVAKCI, Ö., SÜMER, H., ERDOĞAN, H., (2013). Glokom hastalarının depresyon ve anksiyete belirti düzeyleri ile başa çıkma tutumları. Cumhuriyet Tıp Dergisi 35(1): 39-50. DOI: 10.7197/1305-0028.1539

GÖZÜM, N., (2012). Katarkt ve tedavisi. Klinik Gelişim Dergisi. ; 25: 12-15

GÜNAYDIN, N., OFLAZ, F., (1998). Planlı ameliyat olacak hastaların ameliyat öncesi anksiyetelerinin incelenmesi. GATA Bülteni. 40: 51-55

HELVACIOĞLU, F., YİĞİT, U., ŞENCAN, S., KILIÇ, M., (2008). Sert nükleuslu kataraktlarda uygulanan geleneksel fakemülsifikasyon ve bimanüel minik kesili katarakt cerrahilerinin sonuçları. T. Oft. Gaz. ; (38): 213-219

KARA, M., ANDSOY, I.I., (2018). Pilonidal sinüs ameliyatı öncesi verilen eğitimin hastaların anksiyete durumu ve konforuna etkisi. HSP. 5(3): 397-403. DOI:10.17681/HSP.387045

KUTANİS, R.Ö., TUNÇ, T., (2013). Hemşirelerde benlik saygısı ile durumluk ve sürekli kaygı arasındaki ilişki: bir üniversite hastanesi örneği. İş, Güç Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi. 15(2): p. 1-15. DOI: 10.4026/1303-2860.2013.0222.x

OKYAY, M., (2018). Ameliyat öncesi eğitim yapılan katarakt hastaları ile eğitim yapılmayan katarakt hastalarının anksiyete düzeylerinin karşılaştırılması, İstanbul: Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

RAMSEY, M.A., (1972). Survey of pre-operative fear. Anaesthesia; oct;27(4):396-402. DOI: 10.1111/J.1365-2044.1972.TB08244.X

TAŞDEMİR, A., ERAKGÜN, A., DENİZ, M.N., ÇERTUĞ, A., (2013). Preoperatif bilgilendirme yapılan hastalarda ameliyat öncesi ve sonrası anksiyete düzeylerinin state-trait anxiety inventory test ile karşılaştırılması. Turk J Anaesth Reanim. 2013;(41): 44-49. DOI: 10.5152/TJAR.2013.11

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

July - August - September Issue: 32 Summer Term Year: 2019

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Temmuz - Ağustos - Eylül Sayı: 32 Yaz Dönemi Yıl: 2019

ID:458 K:550

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

YEŞİLYURT, D.S., (2016). Ameliyat önce-
si video ile yapılan bilgilendirmenin has-
taların kaygı ve memnuniyetine etkisi,
Edirne: Yüksek Lisans Tezi, T.C. Trakya
Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Hemşirelik Anabilim Dalı Yüksek Lisans
Programı

**YILMAZ, E., BİRER, Z., BAYDUR, H.,
(2016).** Katarakt ameliyatı esnasında
uygulanan terapötik dokunmanın kay-
gı ve hasta memnuniyetine etkisi. Jour-
nal of Clinical and Experimental Inves-
tigations. 7(1):52-62. DOI: 10.5799/
AHINJS.01.2016.01.0570

**YAZAR NOTU: Bu çalışma 2019 yılında
Okan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Ensti-
tüsü Hemşirelik Ana Bilim Dalı Yüksek
Lisans Tezinden Düzenlenmiştir.**

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

July - August - September Issue: 32 Summer Term Year: 2019

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Temmuz - Ağustos - Eylül Sayı: 32 Yaz Dönemi Yıl: 2019

ID:458 K:550

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

EXTENDED ABSTRACT

Intruduction: As the world population gets older, a marked decrease in cataract-related visual function and possible blindness will also increase. With the help of advanced technology, appropriate intraocular lens (IOL) implantation allows the patient to correct refractive errors and improve visual acuity in cataract surgery. With the development of cataract surgery, there is an increase in the expectations of patients . (Akpolat Ç vd., 2016:220). A cataract is a progressively blurred and intensified lens that is inherently transparent. The progressive densification of the normally transparent lens, as well as the blurring of the lens, prevents the formation of a clear image in the retina. Cataract is considered the most common cause of vision loss and blindness. Cataract, mostly increasing with age, is responsible for about half of the blindness in the world. The only treatment of cataract is surgery, surgical intervention is completed by removing the lens that has lost its function and replacing the lens with an unnatural intraocular lens. (Gözüm N., 2012:13) Cataract surgery is one of the most common operations performed by ophthalmologists. In cataract surgery, it is aimed to remove the lost lens material of the opacity and to insert the intraocular lens (IOL) to focus the incoming rays back into the fovea. access, refractive defects can be corrected, patients can see clearly without the use of an auxiliary device is provided by having different focuses for close and far lenses.(Bayad A., 2017:32). Decreased visual acuity greatly affects the quality of life. Phacoemulsification is the most commonly used method in cataract surgery. Surgical treatment of cataract is performed with phacoemulsification and innovations in intraocular lenses. Cataract surgery shows successful results with appropriate intraocular lens selection according to the demands of the appropriate patient (Akingöl ve Şencan., 2019:9). Anxiety due to decreased visual function affects the successful results of surgery. An operation plan and process compatible with the patient is one of the important points of cataract surgery. To give the necessary education to the patient, to establish the correct relationship between the patient and the physician, according to the level of anxiety of the patient; relaxation methods and pharmacological methods are used to reduce anxiety levels of patients before cataract surgery.(Can C., 2001:187). The necessity of any surgical intervention affects patients psychologically, physically and socially. Anxiety causes anxiety. Anxiety has an effect on postoperative pain level and complications. At the same time, anxiety leads to prolonged hospital stay. It is possible to reduce the anxiety of the patients for surgical interventions with the right nursing care. Preoperative training should be given to reduce the anxiety level and comfort of the patients. Preoperative training is necessary to re-

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

July - August - September Issue: 32 Summer Term Year: 2019

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Temmuz - Ağustos - Eylül Sayı: 32 Yaz Dönemi Yıl: 2019

ID:458 K:550

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

duce postoperative complications and to achieve optimal health of patients . (Kara ve Andsoy I.I.,2018:401). **Aim:** In this research, the clinic was made of a type identifier on 200 cataract patients from the eye care center to undergo cataract surgery in İstanbul European Side Sisli district between November 2018-February 2019 date in order to examine the factors affecting the pre-operative anxiety in patients undergoing cataract surgery. **Method:** After the approval of the ethics committee and the institution, the patients who met the inclusion criteria were informed and their written permission was obtained. Before the operation, STAI FORM TX-1 and STAI FORM TX-2 State and Trait Anxiety Inventory were used to determine anxiety levels and “Information Form içeren containing sociodemographic data. The data obtained from the study were analyzed by using the Statistical Package for Social Sciences (SPSS 21.0). Descriptive statistical methods (frequency, percentage distribution) and t-test and ANOVA test were used to compare the distribution of qualitative data between groups. **Findings and Results :** In the study, sociodemographic characteristics, information about cataract surgery and state and trait anxiety mean scores of the patients who will undergo cataract surgery were included. The study included 200 patients undergoing cataract surgery. In the study, the total score obtained from both scales ranged from 20 to 80. A high score indicates a high level of anxiety and a low score indicates a low level of anxiety. STAI FORM TX-1 State Anxiety and STAI FORM TX-2 Continuous Anxiety Score of the patients included in the study ranged between 36 and 41. According to the scores obtained in this study, anxiety levels of patients undergoing cataract surgery were found to be moderate. Cataract is one of the most serious causes of blindness and the only treatment is surgery. Patients participating in the study; 45.5% are 51 years or older, 60.5% are men, 84.0% are married, 45.0% are high school graduates, 49% are retired, 82.5% are SSI, 62.5% of the patients had information about cataract, 54.5% of them had information about cataract from health institutions, 54.0% had previously had cataract surgery and 68% of them had cataract surgery from left eye. 66.5% of the patients responded to the presence of cataract surgery in their family. The rate of those receiving psychological support for cataract surgery is 13.5%. 94.5% of the patients stated that they received information about the procedure. Gender, marital status, educational status, occupation, having information about cataract, which review to undergo cataract surgery, having cataract surgery in the family, getting psychological support and getting information about surgery, and sociodemographic characteristics, there is a significant difference between the scores obtained from state anxiety inventory. the difference was determined. Sociodemographic characteristics such as age, marital status, education level, social security, where to get information about cataract, previous cataract surgery status, which

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

July - August - September Issue: 32 Summer Term Year: 2019

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Temmuz - Ağustos - Eylül Sayı: 32 Yaz Dönemi Yıl: 2019

ID:458 K:550

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

review cataract surgery status, family cataract surgery status, psychological support status, information about the status of surgery There was a significant difference between the scores obtained from the trait anxiety inventory.